

MÉG EGY SZÓ A SZÍNES KINGEK TENYÉSZTÉSÉHEZ

Néhai Vacsi István sporttársunk a nemfehér Kingek hazai minőségéről talán nem is ennyire kiélezetten, csak nem jó kifejezést használva, úgy nyilatkozott, hogy ezek nem is igazán Kingek, hibridek, csak átmeneti termékek. Ezzel jogos felháborodást váltott ki az érintett tenyésztőkben, s ennek Bencsik Gábor és Gulyás József sporttársak Galambjainkban hangot is adtak. Szeretném ezt a vitasorozatot lezárni már csak azért is, mert időközben Vacsi István tragikus hirtelenséggel, váratlanul meghalt.

A vitázó, az ellentmondó felek fejezték ki a helyes és az egész világon elfogadott tenyésztői és bírálói álláspontot, azt hogy az egyes színváltozatokat csak önmagukban, színben belül szabad elbírálni, mert a kitenyésztési és maig tenyésztett idejük különböző. Az összehasonlítás hamis következtetések forrása lehet. Talán éppen ez volt Vacsi István kifejezésének, téves megállapításának a forrása is. A kitenyésztés ideje, a hivatalos elfogadás évtizedes különbségekkel történt, így a fejlesztésre, a finomításra eddig rendelkezésre állott idő, és ami szintén nem elhanyagolható tényező, a tenyésztők, a kísérletezők, az áldozatot vállalók száma sem azonos. A nagy számok törvénye pedig el nem hanyagolható kvantitatív tényező. Éppen ezért a King galambok között fajtagyőztest kijelölni nem helyes, igazságtalan a nemfehér színűek tenyésztőivel szemben. Ez persze azért nem azt jelenti, hogy a minőségi, az általánost, az abszolútát kereső értékelésben nem egyforma mértékkel kell mérni, mert ezzel meg magának a fajtának ártanánk, az ideál értékét csökkentenénk. Azt hiszem, hogy ebben az esetben az ifjúsági és a felnőtt sportolók versenye szolgálhat eligazítóul. A vörös, a sárga, a fekete színűek egyelőre ifjúsági versenyzők, előttük a felnőtté válás lehetősége. A velük foglalkozók munkája viszont a jövőt, a jövőbeni felnőttek versenyét készíti elő. A tenyésztőjükre vonatkozóan a Bencsik Gábor mondotta értékelés a valós: dicséret és köszönet azoknak, akik a nehezebb részt választották!

Gulyás József azt ajánlja, hogy a színes Kingek tenyésztése, illetve finomítása, jobbítása során, a keresztezések közbelső termékeiként jelentkező tarkákat, barnákat, kovácsoltakat 5–10 évre el kellene ismerni és kiállításon bírálni is.

Azt hiszem, hogy az „ideiglenesen el kellene ismerni” gondolatot Gulyás József sporttársunk nem gondolta végig, vagy nem helyesen fejezte ki magát, mert 5–10 évre, ideiglenesen nem lehet, nem szabad egy színt, egy rajzváltozatot elismerni. Ezzel ugyanis előre kijelenténék, hogy ezek féltermékek maradnak ezután is, senkinek sem kellene végérvényesen, senki nem akarja őket tenyésztői munkája céljának tekinteni. Minden kötöttséget feloldanánk, a tenyésztést szabadossá tennénk, ha mindent, ami tenyésztői munkánk, kísérleteink során kiesik, bevettnek nyilvánítanánk. **A féltermék féltermék marad, amelynek készáru értéke nem lehet.** Éppen ebben látom én a Bencsik Gábor által említett magasabb rendű-

ség, a nagyobb áldozatvállalás, a tudatosan vállalt felelősség értékét. **Ez harc a minőségért, amely az átlagosnál nagyobb tenyésztői tudást is igényel,** itt a genetika belsőbb törvényeit is ismerni kell, de legalábbis tudnia kell valamit ahhoz, hogy a keresztezéssel eredményt érhesen el.

Egyébiránt a barna, a kovácsolt (kék), a kék- és fekete tarka (foltos-tarka, tigris-tarka) nálunk is elismertek, ezeket kiállításokon bíráljuk is ha vannak. Gulyás József nagyon jól tudja, hogy az USA-ban előttünk ismeretlen, nálunk még nem látott színváltozatok is vannak, pl. hamuvörös vörös szalaggal, hamusárga sárga szalaggal, hogy az NSZK-ban elismertek a vörös- és a sárgatarkák is. **Ahhoz, hogy egy-egy szín- vagy rajzváltozatot elismerjünk, lennie kell annak a változatnak,** mégpedig nem egy-két véletlenül kiesett, holnapra már felszámolt példányszámban, hanem megfelelően értékelhető mennyiségben, igazolni kell ennek a változatnak a létjogosultságát, az örökíthetőségét, azt hogy állandó, hogy rögzített, érdemes megvásárolni, tenyésztetni lehet, nem érnek meglepetések már az első generációnál. Az NDK-ban elismerték a sima kékeket és a sima, tehát szalag nélküli ezüstöket. Az elmúlt évben meglátogattam ez utóbbiak egyik „kitenyésztőjét”, láttam kiállításon a sima kék Kingeket. Az ezüstök legnagyobb része genetikai okok miatt vak. Nem is a formájukkal van baj, de nagyrészüket nem lát. És ez már több éves tapasztalat eredménye. A kékek meg közelebb állnak a Mondén formájához, mint a Kingéhez. Nem is értem, hogy lehet ezeket Kingekként bírálni, sőt nem egyszer – persze önmagukhoz viszonyítva – magasan értékelni is. Ezeknek pedig ott vannak már tenyésztői is, állományok is belőlük.

A tenyésztés – ezt többször leírtam már – **művészet,** amelynek titkai is vannak, és amely nem a nagy nyilvánosság előtt folyik. Amit a közönség, a kívülállók, sőt sokszor még a tenyésztőtársak is látnak, ennek a munkának az eredménye. A nagy nyilvánosságra már csak ezek a sikeres eredmények tartoznak. Ami közben van, a céltudatos és következetes munka, a remények és a csalódások épp úgy csak a tenyésztőre tartoznak, mint ahogy egyedül övő vagy az övék, az érdem is a folyamat egy-egy állomásán. Az övék, többes számban, mert a tenyésztés közös tevékenység, a nagy számok törvényének, amely minden kísérletezés elengedhetetlen velejárója, csak több száz kísérlet több ezer példányán, átmeneti állomásán keresztül felelhet meg eredményesen.

Azt hiszem, mindeme lelkiemóciók közben is köszönet illeti szegény Vacsi Istvánt, mert indíttatást adott sokunknak ezeknek a gondolatoknak az elmondására, az álláspontok tisztázására és arra, hogy azoknak a tenyésztőknek, akik ezekre a szín- és rajzváltozatokra annyi csalódáson keresztül is sokat áldoznak, meg-megújuló reménységgel, töretlen hittel dolgoznak, ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

Az állattenyésztés során formáljuk környezetünket, alakítjuk világunkat, teremtő munkát végzünk, amelynek a felső határa valóban a csillagos ég.

Batta László